

Uruguay

Uruguayská východní republika
República Oriental del Uruguay

Základní údaje

Rozloha:	176 220 km ²
Počet obyvatel:	3 460 607 (odhad červenec 2007)
Hustota zalidnění:	19 obyv./km ²
Hlavní město:	Montevideo
Úřední jazyky:	španělština
Další jazyky:	brazilero (směs španělštiny a portugalštiny, používá se v oblasti brazilsko-uruguayského pohraničí)
Státní zřízení:	prezidentská republika
Správní členění:	19 departamentů
Měna:	uruguayské peso (UYU)

Historický a územní vývoj

- 1515 území objeveno španělskou výpravou, v jejímž čele stál Juan Díaz de Solís
- od 16. století boje o území mezi Španěly a Portugalci
- stálá evropská kolonizace se datuje od roku 1680
- roku 1726 založeno Montevideo, původně vojenská pevnost, později velice důležitý strategicky umístěný přístav v přirozeném zálivu Río de la Plata a obchodní centrum

- 1776 připojení území (pod jménem Banda Oriental del Uruguay) k místokrálovství Río de la Plata; Španělé zde byli u moci až do roku 1814
- území Uruguaye předmětem sporů mezi Brazílií a Argentinou; 1816-1825 zemi ovládala Brazílie (od roku 1821 tzv. provincie Cisplatina); 1825 povstání, vyhlášení samostatné republiky; do roku 1828 opětovné spory s Brazílií a Argentinou, dohoda o území
- od roku 1830 Uruguay definitivně samostatná
- dlouhá občanská válka, do níž obě sousední země několikrát aktivně zasahovaly
- po druhé světové válce se střídají stabilní politické poměry s obdobími vojenských diktatur
- poslední diktatura v letech 1973-1983 (údajně na ochranu země před ohrožením ze strany teroristů marxistické guerillové organizace Tupamaros)
- až od roku 1985 postupný návrat k demokracii a ustanovení civilní vlády
- v roce 2004 vyhrála volby široká koalice levého středu, čímž byl konečně efektivně vyřešen 170 let trvající zápas o vládu mezi „barevnými“ a bílými stranami
- Uruguay má jeden z nejvolnějších pracovních trhů na kontinentu

Poloha

- přímořský stát ležící na jihovýchodě jihoamerického kontinentu; na severovýchodě a severu hraničí s Brazílií, na západě s Argentinou (celou hranici tvoří řeka Uruguay); jižní a jihovýchodní pobřeží leží u ústí Río de la Plata a u Atlantického oceánu

Obyvatelstvo

- obyvatelstvo tvoří Uruguayci: 88 % bělochů, resp. bílých kreolů (potomci evropských přistěhovalců – Španělů, Basků, Italů, Francouzů a jiných Evropanů), mestici 8 %, černoši 4 %
- podle náboženského vyznání: katolíci 66 %, protestanti 2 %, židé 1 %, ostatní a bez vyznání 31 %
- v hlavním městě žije téměř 39 % obyvatel země
- na jihu státu je vysoká koncentrace obyvatel, naopak na severu země je hustota osídlení minimální
- největší města kromě hlavního jsou Salto, Paysandú, Las Piedras, Rivera

Hospodářství

- hospodářství: průmyslově agrární stát s rozvinutým zemědělstvím, hlavně živočišnou výrobou
- dobře prosperující ekonomika orientovaná na export zemědělských komodit, mající dostatek kvalifikované pracovní síly a vysokou úroveň sociálních výhod
- negativně se na vývoji ekonomiky odrazilo období (1998)1999-2002(2005), kdy došlo k hospodářským krizím v sousední Argentině a Brazílii; problémem bylo velké čerpání amerických dolarů ze strany Argentiny, které byly uloženy v uruguayských bankách
- nezaměstnanost 10,8 %; 28 % domácností žije pod hranicí chudoby

Zemědělství, lesnictví, rybolov

- zaměstnává 14 % ekonomicky aktivních obyvatel
- sklízí se *pšenice, ječmen, oves, kukuřice, rýže, čirok, brambory, cukrová třtina, cukrová řepa, slunečnice, len, vinné hrozny*
- živočišná výroba tvoří těžiště zemědělství a je i nejdůležitějším exportním odvětvím země; její hlavní zaměření je na chov *ovcí* (světově významná je produkce surové vlny), *skotu, prasat, koní, drůbeže*
- zabezpečení soběstačnosti země v základních potravinách; živočišná výroba je extenzivní, využívá velkých ploch pastvin

Průmysl a těžba

- omezené nerostné zdroje, využívají se jen menší ložiska *rud železa, mědi, olova, manganu, zlata, magnezitu, ropy, drahokamů, stavebních hmot (vápence, mramoru, grafitu)*
- většinu energie zabezpečují *hydroelektrárny*
- průmysl zaměstnává 16 % ekonomicky aktivních obyvatel
- z průmyslových odvětví patří mezi důležitější *petrochemický, chemický a farmaceutický průmysl* lokalizovaný hlavně v Montevideu (zde též *sklářský a gumárenský průmysl, výroba stavebních hmot, papírenský, textilní, kožedělný a obuvnický průmysl*)
- malý objem výroby vykazuje hutnictví železa a strojírenství (montáž automobilů)
- nejdůležitější je potravinářství, závody lokalizovány ve větších městech a centrech zemědělské produkce
- největší střediska různých potravinářských závodů jsou Montevideo, Salto, Paysandú, Las Peidras, Rivera, Melo, Tacuarembó, Mercedes, Minas

Služby, doprava

- rozvinutá silniční síť (důležitá je Panamerická dálnice a i poměrně vysoký počet kilometrů ostatních dálnic)
- důležité jsou vnitrozemské vodní cesty po řece Uruguay
- hlavním říčním i námořním přístavem je Montevideo, další přístavy jsou Paysandú a Salto
- zaměstnávají 70 % ekonomicky aktivních obyvatel

Regiony

- na území Uruguaye se vymezují tři ekonomickogeografické regiony: (REGION HLAVNÍHO MĚSTA, POBŘEŽNÍ REGION, REGION CHOVU SKOTU)

1. Region hlavního města

- i z historického hlediska se jedná o oblast nejdůležitější hospodářské aktivity země
- velké průmyslové podniky tradičních odvětví (mrazírny, textilní a kožedělný průmysl) a nových odvětvích (petrochemie, chemie, gumárenství, elektrotechnika aj.)
- zóna pěstování ovoce a zeleniny, zóna chovu skotu mléčného typu, vepřů, drůbeže
- hlavní město státu Montevideo, největší průmyslové, finanční a dopravní centrum země, významný přístav, na předním místě v Latinské Americe co do koncentrace obyvatel a podílu na její celkové průmyslové výrobě

2. Pobřežní region (litoral)

- území na levém břehu řeky Uruguay
- oblast extenzivní zemědělské výroby (obiloviny, olejniny), plantáží cukrové řepy, a cukrové třtiny, pěstování citrusů a chovu skotu na maso i mléko
- průmysl se orientuje na zpracování produktů místního zemědělství
- hlavní střediska regionu jsou Paysandú, Fray Bentos, Salto, Mercedes

3. Region chovu skotu

- řídké osídlená oblast země se specializací na chov skotu a produkci surové vlny pro domácí i zahraniční trhy
- nejdůležitější střediska regionu jsou Tucuaembo, Melo, Durazno

Encyklopedická data

- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/uy.html>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Uruguay>
- <http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={FBE5D948-0D8B-43E3-B4F3-B8D3C66FA312}>
- <http://www.xist.org/cntry/uruguay.aspx>
- <http://www.ine.gub.uy/>

Hymna

- <http://webnet.webz.cz/index.htm>